

דבר העורך

כולנו מנהלים יחסי אהבה-שנאה עם סודות חיינו

ברנהארד שלינק (Bernhard Schlink) מתאר בספרו המופלא "נער קריאה" משפט שבו העומדת לדין, שומרת נאצית במחנה המוות אושוויץ, מסתירה סוד שיכול להציל אותה מהעונש הכבד שהיא צפויה לו. במהלך המשפט מתברר כי הנאשמת אנאלפביתית, וכדי שסודה לא ייחשף ברבים היא מבכרת לקבל על עצמה את האשמה בפשעים נגד האנושות, שלא ביצעה, בידיעה שגזר דינה יהא מאסר עולם שממנו לא תשתחרר.

התנהגות לא הגיונית לכאורה. הרי הסוד הוא נטל על כתפי הנאשמת וחשיפתו יכולה להקל עליה כמעט על אתר. ואולם עבורה אין בגילוי כזה כל שחרור אלא רק קריסה. בעולמה המעוות מוטב להיות פושעת נאצית אכזרית מאשר בורה שלא יודעת לקרוא ולכתוב. הסוד שנשמר מאפשר לה את הבחירה הזאת. בחירה שהיא החיים עצמם.

התנהגות זו אינה חריגה. לכולנו רגשות מעורבים של אהבה-שנאה בנוגע לסודות חיינו. לעתים אנחנו קורבנות של סודותינו ולעתים דווקא בזכותם יש לנו שליטה בחיינו. יש שחשיפת הסוד מביאה את האדם לידי הקלה ותחושת קתרזיס ויש שהיא עלולה למוטט אותו ולכלות את ספר חייו. אלאונורה לב כתבה פעם ש"סוד הוא אמת שאנחנו מנסים להרוג בשתיקה." וכולנו יודעים שלפעמים "מוטב שקר בנוי היטב מאשר אמת מבולבלת" (פתגם מצרי ידוע).

ברילמות אלה עוסק הספר הזה, שהוא הראשון בסדרת "תיקון – ספרים רב-תחומיים לטיפול ולשינוי חברתי". מטרתנו לספק לכל מי שעוסקים בתיקון עולם – אם דרך טיפול פרטני ואם דרך שינוי חברתי – ידע וחומר למחשבה ולליבון בנושא אקוטי זה של הסוד ככלי טיפולי. ידע שאינו בבחינת פתרון נכון לדילמות אלא אך ראשית דיון.

אני מבקש להודות לחברי המערכת – תלמידי הקריה האקדמית אונו מכל הפקולטות ובתי הספר – על עבודה מסורה וטובה, לטלי ויטני מהחוג להפרעות בתקשורת על הריכוז, לאיתנה גרין רוניק על עריכה מדעית ולשונית משובחת – וכמובן לכל המחברים והמחברות.

במכוון נכתב הספר בידי מחברות ומחברים מתחומים וממקצועות מגוונים. כאשר כל מקצוע מבקש לשמר את הידע המקצועי שלו אצלו, החציצה הפרופסיונאלית כשלעצמה יוצרת סודות. כתיבה נגישה לכול, מהסוג שאנו מנסים לקדם בספר זה, מסייעת לשבירת החומות הללו ולשיתוף בסודות בין כל המבקשים לתקן עולם. נדמה לי שכאן, למצער, אין מחלוקת על חשיבות החשיפה.

יובל אלבשן, עורך

קריית אונו 2015